

Fiskets Gang

Utgitt av Fiskeridirektøren

Kun hvis kilde oppgis, er effetrykk fra „Fiskets Gang“ tillatt.

36. årg.

Bergen, Torsdag 23. mars 1950.

Nr. 12

Abonnement kr. 10.00 pr. år tegnes ved alle postanstalter og på Fiskeridirektørens kontor. Utlandet: Til Danmark, Sverige og Island kr. 10.00, ellers kr. 16.00 pr. år.
Annonsepris: Pristariff fåes ved henvendelse til Fiskeridirektørens kontor. „Fiskets Gang“'s telefoner 16 932, 14 850. Postgiro nr. 691 81. Telegramadresse: „Fiskenytt“.

Fiskerioversikt for uken som endte 18. mars.

Mot slutten av uken som endte 18. mars ble det en del uvær som hindret fisket i flere distrikter. Vårsildfisket har vært beskjedent og garnfisket er nærmest slutt. I Finnmark drives det litt loddefiske, men noe fetsild- og småsildfiske meldes det ikke om. Det var en bedring i fisket i Finnmark i siste uke, mens det heller er mindre for Troms, Vesterålen og Yttersiden. Lofotfisket slår nå godt til for alle redskaper i Midtlofoten. Også Møre hadde bra torskefiske i siste uke. Rusefisket går sin gang. På Møre, i Sogn og Fjordane og til dels i Hordaland og Rogaland er det bra med fisk, især av sei, dessuten pigghå. Lenger sør var det heller smått med fisket.

Vårsildfisket:

Fisket med settegarn kan nå betraktes som innstillet, mens en del drivgarnfartøyer fremdeles holder det gående. I uken hadde snurperne en god fangstdag på feltet utfor Ytterøy i Kinn, men så ble det kuling og videre forsøk på havet umuliggjort.

Det er nå oppfisket tils. 8 083 785 hl vintersild, hvorav iset for eksport 591 177, saltet 604 482 (derav 138 821 vårsild), anvendt til kippers 102 549, sildolje og mel 6 671 531, agn 86 024, fersk innenlands 28 022 hl mot i fjor henholdsvis: 5 678 391 — 1 266 620 — 1 285 066 — 131 083 — 2 864 729 — 74 251 — 56 642.

Loddefisket:

I Syltefjord i Finnmark ble det i uken fisket med snurpenot 1800 hl lodde, hvorav 1000 hl er blitt opprettet til mel og olje. På Vadsø havn er det blitt stengt 1000 hl med landnot, som antakelig vil bli levert til agn.

Torskefiskeriene:

Fisket i Finnmark viste atskillig bedring i siste uke. Blant annet fiskes det nå bra med kveite i ytre deler av Varanger. Fylkets samlede ukefangst var 1459 tonn mot 679 tonn uken før. Av fangsten nevnes 8,7 tonn hyse, 5 tonn brosme, 73,8 tonn kveite, 12,4 tonn flyndre, 68 tonn steinbit, 1,3 tonn uer og 1,3 tonn blåkveite samt 1288 tonn torsk, hvorav det nå til sammen er fisket 10 497 tonn mot 7831 og 10 168 tonn samtidig i 1949 og 1948. I år er det hengt 877, saltet 8103, iset etc. 1517 tonn, produsert 4208 hl damptran, saltet 1772 og iset 1192 hl rogn.

Troms: Det var lite fiske i uken med små fangster og liten deltagelse. En del av flåten er gått til Lofoten, andre større fartøyer ruster seg for Finnmarkstur. Ukefangsten i fylket var 212 tonn og i alt er det fisket 7729 tonn mot 4562 og 9294 tonn de to foregående år. Det er i år hengt 176, saltet 6335, iset etc. 1218 tonn, produsert 4491 hl damptran, saltet 1944, iset 2420 hl rogn.

Vesterålen—Yttersiden: Mange fartøyer er gått til Lofoten. Ellers var fisket så som så med ca. 4 hele og 2 delvise sjøværsdager i de forskjellige distrikter. Ukefangsten var 409 tonn tils. I Vesterålen er det nå i alt blitt oppfisket 6927 og på Yttersiden 2934 tonn — tils. 9870 tonn mot 6849 tonn i fjor og 9538 tonn i 1948 samtidig. Det er hengt 1564, saltet 5786, iset etc. 2520 tonn, prod. 6854 hl damptran, saltet 2934 hl rogn (derav sukkers. 750), iset etc. 4868 hl rogn (derav 713 hl til hermetikk).

Lofotfisket slår nå godt til for Midtlofoten og Ballstad. Forsøksfisket med not faller veldig godt. Ukefangsten i Lofoten var på 14 550 tonn mot 10 052 tonn i samme uke i fjor. I alt er det fisket 33 294 tonn mot 35 874 tonn i fjor og 36 881 tonn samtidig i 1948. Av årets fangst er det hengt 7101 tonn (derav rottskjær 56), saltet 22 460, iset etc. 3733 tonn, produsert 22 333 hl damptran, saltet vanlig 9929, sukkersaltet 5544, anvendt til hermetikk 5219, anvendt fersk 1619 og til frysing 538 hl rogn. I fisket deltar det nå 3935 båter med 15 925 mann mot 4349 båter og 18 414 mann i fjor på samme tid. Av båtene fisker 928 med garn, 930 med line, 1976 med juksa, 101 med not (2 fartøyer i laget) og redskapsartene har følgende andel i totalfangsten: 14 264 — 12 217 — 6093 — 723 tonn. I værene er det nå fremmøtt 307 kjøpere stasjonert på land, 123 kjøpere i ferd med å komme, 67 trandamperier. Fisken veier 370 til 480 kg pr. 100 stk., idet notfisken er størst, leverholdigheten er 860—970 og tranprosenten 51.

Også *Møre* hadde bra fiske siste uke, da det ble ilandbrakt 641 tonn. I alt er det fisket 1507 tonn mot 1818 og 2217 tonn de to foregående år. Det er saltet 148 tonn fisk, resten er brukt til ising, hermetikk etc.

Landets samlede torskefiske har gitt 63 301 tonn mot 57 344 tonn i fjor og 68 993 tonn i 1948 samtidig. I år er det blitt hengt 9759 tonn, saltet 42 848 tonn, iset etc. 10 694 tonn, produsert 38 488 hl damptran, saltet av rogn 22 316 hl, iset og hermetisk 17 069 hl mot i fjor henholdsvis: 6485 — 18 834 — 32 026 — 28 818 — 17 912 — 17 178.

Kystfisket for øvrig:

Tromsø melder at det utenom ukens skreitilførsel på 21 tonn ble tilført 5,5 tonn hyse, 2 tonn flyndre, 5,5 tonn uer samt en del reker. *Andenes* hadde utenom skrei 6,7 tonn hyse og ca. 2 tonn av uer, kveite, brosme etc. Om *rusefisket* meldes at dette er det vanlige for årstiden. I ukens ble det tilført Trond-

heim 40 000 kg, Bergen 40 000 kg, Oslo ca. 20 000 kg, mens 12 000 kg ankom til Oslo 20. mars. Fra *Møre* meldes det om bra fiske i begynnelsen av uken, men uvær i slutten av uken. Uværet kostet et menneskeliv, idet en seigarnfisker ble vasket over bord. Ukens parti var på 406 tonn, hvorav 2 tonn fjordtorsk, 310 tonn sei, 3,6 tonn lange og brosme, 1,7 tonn kveite, 2,5 tonn hyse, 3 tonn skate og 77 tonn pigghå. *Måløy* hadde økende seifiske (på Bremanerfeltet) og godt pigghåfiske. Ukefangsten var på 534 tonn, hvorav 6 tonn torsk, 70 tonn sei, 7 tonn lange og brosme, 450 tonn pigghå. Om *seifisket* med garn i *Sunnhordland* meldes at dette var atskillig værhindret og at ukefangsten ikke var større enn 60—70 000 kg. I alt er det over Bergen solgt 235 tonn sei fra Sunnhordland. Ellers skal det være ganske godt garnfiske etter sei på Åkrafeltet og betydelige tilførslar til Haugesund. *Stavanger* melder at det ikke kommer noe større av sei dertil. Byen hadde en tilførsel av forskjellig fiskeslag i siste uke på 8000 kg, mot 13 000 kg ukken før. Fra Sørlandet meldes at fisket var sterkt værhindret i siste uke. Resultatet ble bare ca. 20 000 kg fisk og 8—10 000 kg sild (tatt østpå).

Rekefisket:

På Sørlandet var rekefisket hindret av været. Ukefangsten oppgis til bare 6 a 8000 kg. Prisene dreier seg nå om kr. 3,50 a 4 pr. kg. *Møre* hadde 1300 kg, *Måløy* 500 kg reker. *Tromsø* hadde stor rekefiske med ukefangst 10 500 kg, priser kr. 1,50 til kr. 3, gjennomsnittlig kr. 2,19 pr. kg.

Håbrandfisket:

Det meldes om en enkelt fangst på 2000 kg, dessuten at en del båter nå er gått på feltet.

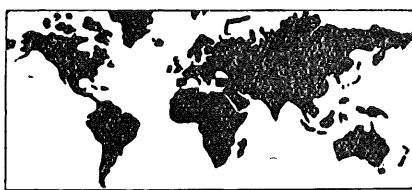
Engelsk mål og vekt omgjort til norsk:

1 pound	=	0,454 kg
1 cwt	=	50,8 »
1 stone	=	6,35 »
1 kit	=	10 stones
1 cran	=	170,47 liter
1 gallon	=	4,54 »
1 tonn	=	1016 kg
1 barrel	sild	= 121,2 liter

Vintersildfisket pr. 19. mars 1950.

Anvendelse	Dagsfangst					I alt vårsild	I alt storsild til 19/3 ¹⁾	Total all winter- sild	All vintersild 1949 til 20/3
	13/3	14/3	15/3	16/3	17/3-19/3				
	hl	hl	hl	hl	hl	hl	hl	hl	hl
Eksportert fersk.....	165	7 000	500	—	—	166 886	424 291	591 177	1 266 620
Saltet.....	1 120	5 075	1 320	—	50	138 821	465 661	604 482	1 285 066
Hermetikk.....	—	—	—	—	50	33 605	68 944	102 549	131 083
Fabrikksild.....	3 745	21 295	84 054	8 089	2 247	1 664 083	5 007 448	6 671 531	2 864 729
Agn.....	—	—	330	—	165	8 265	77 759	86 024	74 251
Fersk innenlands	190	340	145	—	250	6 998	21 024	28 022	56 642
I alt	5 220	33 710	86 349	8 089	2 762	2 018 658	6 065 127	8 083 785	5 678 391
<i>Fangstredskap:</i>									
Snurpenot	1 915	25 250	82 700	6 713	763	755 866	3 212 415	3 968 281	2 907 647
Garn.....	2 305	8 460	3 409	1 376	1 999	1 223 772	1 927 614	3 151 386	2 408 406
Landnot	1 000	—	240	—	—	39 020	925 098	964 118	362 338

¹⁾ Omsatt storsild i ukens 54 814 hl.

Ut- landet.

Kanadisk fiske i januar måned.

Ifølge »Monthly Review of Canadian Fisheries Statistics« ble det i januar måned islandbrakt 34 596 tonn saltvannsfisk i Kanada (ekskl. Nyfundland), hvilket er 105,5 pst. mer enn i januar måned i 1949. Verdien av fangsten på 2,2 mill. dollars var 44,5 pst. høyere enn i samme måned av 1949.

På Stillehavskysten var månedsfangsten på 27 588 tonn, nesten 3 ganger så stor som fangsten i januar 1949. Økningen skyldes bedre sildefiske som ga 27 240 tonn mot 8127 tonn.

På Atlanterhavskysten ble det islandbrakt 7007 tonn, som er 12,1 pst. mindre enn i januar 1949. Skjønt det ble tatt større fangster av hummer, skjell, hyse og andre mindre viktige sorters, var økningen for disse sorters vedkommende ikke stor nok til å utligne fangstnedgangen for torsk, »smelts«, og sardiner (småsild). Verdien av fangstmengden lå imidlertid hele 23,3 pst. over januarverdien i 1949.

I løpet av 1949 har det vært eksportert fiskeriprodukter til en verdi av \$ 100 200 000, hvilket er 11,2 pst. mer enn i 1948. Dog må en ta i betraktning at dette tall innbefatter \$ 13,7 mill. i verdi Nyfundlands eksport siden den 31. mars 1949. Den sammenlignbare eksportverdi blir derfor \$ 86 mill. mot 89,8 mill. i 1948 — eller en nedgang på 4,2 pst. Eksporten av hermetikk lå 20 pst. under, idet salgene til utlandet av hermetisert sild og sardiner (småsild) viste nedgang på henholdsvis 5,6 og 0,8 mill. dollars respektive. Verdien av lakseeksporten viste imidlertid en økning på 3 mill. dollars. Dessuten ble det skipet mer skalldyr,

olje og mel til utlandet enn året før. Verdien av eksporten av saltet fisk (klippfisk og laksesaltet) viser litt økning, uten å ta med Nyfundland, men fastlandets eksport av fersk, frossen og røkt fisk var mindre enn i 1948, — og så vidt meget mindre unntatt ferske og frosne fileter, at økningen som skyldes innlemmelsen av Nyfundlandstallene ble sterkt svekket.

Beholdningene den 1. februar 1950 av all slags frossen fisk i Kanada (ekskl. Nyfundland) bestod i 14 410 tonn, som er litt mindre en tilsvarende beholdninger på samme dato i fjor. Lagernedgangen i måneden var på 3 405 tonn sammenlignet med 2 406 tonn i samme måned i fjor.

Fangstmengdene i januar i år og i fjor for de viktigste sorters vedkommende var følgende:

Atlanterhavskysten	Januar 1950	Januar 1949
	tonn	tonn
Torsk	2 398	2 773
Hyse	1 707	1 572
Lyr	113	96
Lysing og brosme	305	221
»Smelts«	854	1 159
Stillehavskysten		
Sild	27 258	8 118
Totalfangst som også inneholder en rekke andre sorter ..	34 596	16 834

Med hensyn til anvendelsen av fiskefangstene på Atlanterhavskysten kan det i korthet sies at det vesentlige er blitt anvendt fersk til ising og frøsing og at svært lite er blitt saltet. Av månedens store sildefangst på Stillehavskysten ble 98,6 pst. anvendt til mel og olje, resten 1,4 pst. til tørrsalting.

Prisindeksen: Engrosprisindeksen for fiskevarer viser for desember måned 248,5 eller 7,1 points høyere enn i november måned. I desember 1948 var imidlertid indekstallet 264,2. For kjøtt og fjærkre var indekstallet i desember

251,5 mot 250,0 i november og 264,3 i desember 1948. For samtlige næringsmidler var indekstallet for desember 201,8 mot 203,2 i november, 206,9 i desember 1948.

Førstehåndsprisene på fisk 15. januar var noe høyere enn i desember. På Atlanterhavskysten ble det betalt 3½ til 5 cents pundet for torsk, 4 til 8 cents for hyse, 1—2 cents for lysing, 2 til 3 cents for sild.

Dansk fiske i februar måned.

»Fiskeribladet« opplyser at værforholdene under fisket i februar var meget urolige. I danske havner ble det i månedens løp ilandbrakt 16,9 mill. kg, hvorav ca. 1,6 mill. kg ble ilandbrakt av svenske fiskefartøyer. Månedsfangsten ligger 7,3 mill. kg lavere enn i januar måned, men viser en stigning på 6,5 mill. kg i forhold til gjennomsnittsfangsten for februar de siste 8 år.

Av fersk fisk ble det i februar eksportert 9,7 mill. kg mot 8,3 mill. kg i samme måned i fjor.

Av fangsten ble 5 pst. fisket i Nordsjøen, 52 pst. i Kattegat, Skagerak og Limfjorden samt 43 pst. på Belthavet, Øresund og Østersjøen. Månedens beste fiske var torskefisket, som tilsammen ga ca. 7600 tonn. Utbyttet av sild og brisling var 3700 tonn, flattfisk 1400 tonn og industrifisk 3600 tonn. Av de resterende 600 tonn bestod 155 tonn i hyse, hvitring, sei og håbrand ca. 30 tonn i makrell og ca. 200 tonn i ferskvannsfisk.

Danske forhandlinger med Italia om fiskeeeksporten.

Forhandlingene med Italia om å gå over fra handel på varebyttebasis til clearingbasis endte uten resultat. Fra italiensk side holdt man på ren clearinghandel, mens de danske forhandlere ønsket adgang til å gå tilbake til varebytteforretninger, hvis det skulle vise seg at eksport fra Danmark for eks. av fisk og landbruksprodukter ikke ville være mulig ved overgang til clearing. Den nåværende handelsavtale løper ut den 31. mai, på hvilket tidspunkt en ny avtale må være i orden dersom samhandelen skal kunne fortsette. Foreløpiglater det til at italienerne vil holde fast på ren clearingbasis i den nye avtale. (Fiskeribladets marsnummer).

Fisket i Palestina.

Forbruket av fisk i Palestina i siste år anslås til 21 000 tonn eller ca. 22 kg pr. forbruker, hvilket er forholdsvis meget. Det stedlige fiske leverte 3500 tonn, mens resten ble innført vesentlig fra Norge, Sydafrika, England og Danmark. Av Palestinas eget fiske stammer ca. 10 pst. fra ferskvannsfisket, og da især fra Galileasjøen, hvor man har bygget en utklekningsanstalt for å øke bestanden. Det anlegges også dammer for produksjon av ørret og andre fiskearter især i det nordlige Galilea. Av de mange innvandrere til Palestina har en del slått seg på kystfiske særlig i Haifabukten, men det drives også trål fiske i Middelhavet. Trålerflåten består av 20 fartøyer. Fiskeridepartementet i Palestina arbeider for tiden med planer for utvidelse av fiskerinæringen, og foreløpig er det blitt satt som mål, at det innen utgangen av 1952 skal være beskjefrigt 5000 fiskere i alle grener av fisket med en årlig produksjon på 15 000 tonn fisk eller tre fjerdedeler av landets forbruk. Planen forutsetter en fiskeflåte på 75 trålere, 60

Fisk brakt i land i Finnmark i tiden 1. januar til 18. mars 1950.

Fiskesort	Mengde	Anvendelse			
		Fersk og frosset	Filet	Sal tet	Hengt
	tonn	tonn	tonn	tonn	tonn
Torsk	10 496	1 378	137	8 104	877
Hyse.....	2 500	2 224	68	20	188
Sei.....	14	—	—	13	1
Brosme ...	142	—	—	62	80
Kveite	239	239	—	—	—
Blåkveite ..	2	2	—	—	—
Flyndre	81	81	—	—	—
Uer.....	19	19	—	—	—
Steinbit	152	148	—	4	—
I alt	13 645	4 091	205	8 203	1 146

Leverkvantum 11 272 hl, utvunnet 4208 hl damptran. Rogn 2965 hl, hvorav saltet 1773 hl, iset 1157 hl og 35 hl fersk.

Ilandbrakt fisk til Tromsø i tiden 1. januar—11. mars 1950.

Fiskesort	Mengde	Anvendelse			
		Iset	Filet	Sal tet	Hengt
	tonn	tonn	tonn	tonn	tonn
Torsk	341	109	71	154	7
Sei.....	—	—	—	—	—
Lange.....	—	—	—	—	—
Brosme	9	1	—	6	2
Hyse	311	204	97	7	3
Kveite	7	7	—	—	—
Svartkveite.....	—	—	—	—	—
Gullflyndre	5	5	—	—	—
Smørlyndre	5	5	—	—	—
Uer	17	17	—	—	—
Steinbit	1	—	1	—	—
Annen	5	5	—	—	—
Reker.....	36	36	—	—	—
I alt	737	389	169	167	12

286 hl lever og 96 hl rogn, hvorav 61 iset, 22 hermetikk, 13 hl saltet.

motorfartøyer, 500 småbåter til fiske nær kysten og på innsjøene, og dertil skal betydelige arealer utlegges til bygning av fiskedammer. Utgiftene hertil anslås i alt til 3,5 mill. pund sterling, som betraktes som vel anvendte penger, fordi det gjelder om å spare på utenlandske valuta til import av fisk. (Fiskeribladet — mars 1950).

Svensk fiskerioversikt.

»Svenska Västkustfiskaren« for 10. mars skriver at i og med at en nå er kommet i mars måned, er det tidspunkt nådd, hvor mange fiskebruk legger om driften. Allerede

Fisk brakt i land i Møre og Romsdal fylke i tiden
1. januar—11. mars 1950.

Fiskesort	Mengde	Anvendelse				
		Iset	Saltet	Hermetikk	Hengt	Guano
Torsk ¹⁾	tonn	tonn	tonn	tonn	tonn	tonn
	434	432	2	—	—	—
Sei.....	1 991	1 775	146	67	3	—
Lange.....	35	32	3	—	—	—
Blålange	—	—	—	—	—	—
Brosme.....	38	35	3	—	—	—
Hyse.....	159	158	—	1	—	—
Kveite	4	4	—	—	—	—
Gullfl., rødsp...	7	7	—	—	—	—
Smørflyndre...	1	1	—	—	—	—
Ål	—	—	—	—	—	—
Uer	—	—	—	—	—	—
Steinbit	2	2	—	—	—	—
Skate og rokke	36	36	—	—	—	—
Annen fisk	24	24	—	—	—	—
Håbrand	2	1	—	—	—	1
Pigghå	838	764	—	—	—	74
Makrelstørje ..	—	—	—	—	—	—
Hummer	—	—	—	—	—	—
Reker	20	20	—	—	—	—
Krabbe	—	—	—	—	—	—
I alt	3 591	3 291	154	68	3	75
Herav til:						
Ålesund	1 807	1 807	—	—	—	—
Kristiansund N.	557	557	—	—	—	—
Smøla	96	85	5	—	3	3
Bud—Hustad .	16	14	—	—	—	2
Ona-Bjørnsund	49	48	1	—	—	—
Bremsnes	268	164	—	52	—	52
Haram	31	28	3	—	—	—
Søre Sunnmøre	487	326	145	16	—	—
Grip	104	104	—	—	—	—
Kornstad.....	176	158	—	—	—	18

Lever 609 hl, rogn 43 hl.

¹⁾ Ålesund utenom oppsynstiden.

nå viser tilførselen til Göteborgs fiskehavn en betydelig rikere sortering.

I det siste har en del fiskefartøyer tatt fatt med storlinefisket. Fangstene består mest av lange, dertil noe kveite, stor torsk etc.

De fleste sildnotbrukene sluttet av i februar. En unntakelse ble dannet av 3 lag som fisket ved den norske vestkyst. Det gikk relativt bra med driften. Årets notfiske for øvrig har i det store og hele vært under middels. Uvær har vært hovedårsaken. På den annen side tår en også påstå at det ikke har vært så meget sild inne i Skagerak som i foregående sesong. Det ser også ut til at silden har trukket seg vestover på et tidligere tidspunkt i år enn i fjor.

Også brislingfisket er avsluttet nå. Fisket har vært meget vekslende og omsetningen til å begynne med treg, men mot slutten av fisket god, især for fisk av mindre størrelse.

Endel bunntrålere og flytetrålere fortsetter med sildfisket, som i det siste har gitt fangster som mer har inneholdt småfalne sildesorter. Etterspørrselen har vært treg.

De fleste flytetrålere har nå lagt om til annen drift. De flytetrålere som deltok i driften ved norskekysten i vinter fikk i alminnelighet små fangster. Antakelig ble fisket satt for sent i gang. Om båtene hadde vært utfør Vest-Norge en måned tidligere før hovedmengden av silden var seget inn til kysten, ville resultatet sikkert blitt bedre.

I de siste uker har det vært drevet fiske etter rødtunge på dypt nord av Banken. En har fisket helt ned på 250 favners dybde og fisket har visse dager vært godt. Et fiskelag fra Knippa islandbrakte således en fangst på 70 kasser rødtunge. Fangster på ca. 50 kasser etter et par dagers fiske har vært alminnelig.

Markedsnytt.

Ferskfiskkvoten på Storbritannia.

Fiskeridepartementet har mottatt meddelelse fra Ambassaden i London at importen av iset ferskfisk i kasser til Storbritannia tillates etter 25. mars d. å. uten begrensning av ukekvanta, fiskesorter og fiskestørrelser.

Tysk fiskerimesse 20–31. mai 1950.

Næringsorganisasjonene innen fiskeriene i Vest-Tyskland, Berlin, de fire sjøprovinser Bremen, Hamburg, Nedre Sachsen og Schleswig-Holstein samt myndighetene og handelskamrene i de 4 store fiskeribyrer Cuxhaven, Hamburg, Kiel og Bremerhaven i samarbeid med Deutsche Fischerei Messe 1950, fiskerivitenskapen, arbeiderorganisasjonene og kvinneorganisasjonene står ansvarlig for en Tysk Fiskerimesse som skal avholdes i tiden 20–31. mai førstcommende i Bremerhaven.

Det er nedsatt en arbeidskomité, hvis formann er presidenten for handels- og industrikammeret i Bremerhaven, dr. Gustav Meyer, og for øvrig består av representanter for alle havner og tallrike organisasjoner i innlandet.

Fiskerimessen 1950 vil således ikke bli et lokalt tiltak, men representer hele Tyskland. Messen blir den første av sitt slag etter 12 års avbrudd.

Messen vil ikke bare appellere til forbrukerne av saltvannsfisk, men også til de innenlandske engros- og detaljhandlere samt til de mange leverandører til den tyske fiskerinæring, som ventes å ville vise fram sine nye produkter og artikler på utstillingen.

Besøkende vil i utstillingshallen med et flateinnhold på 15 000 m², som strekker seg over et frøtt utendørsområde av dobbelt så stor størrelse, få se alt det som har med fisk å gjøre.

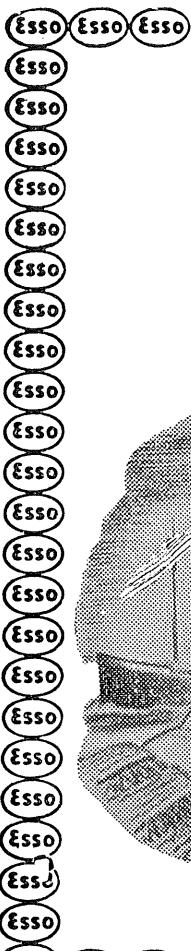
Forespørslar i forbindelse med messen kan rettes til Ausstellungsleitung der Deutschen Fischereimesse 1950, Bremerhaven—Fischereihafen.

Messens høye beskytter er forbundsresidenten, professor dr. Heusz.

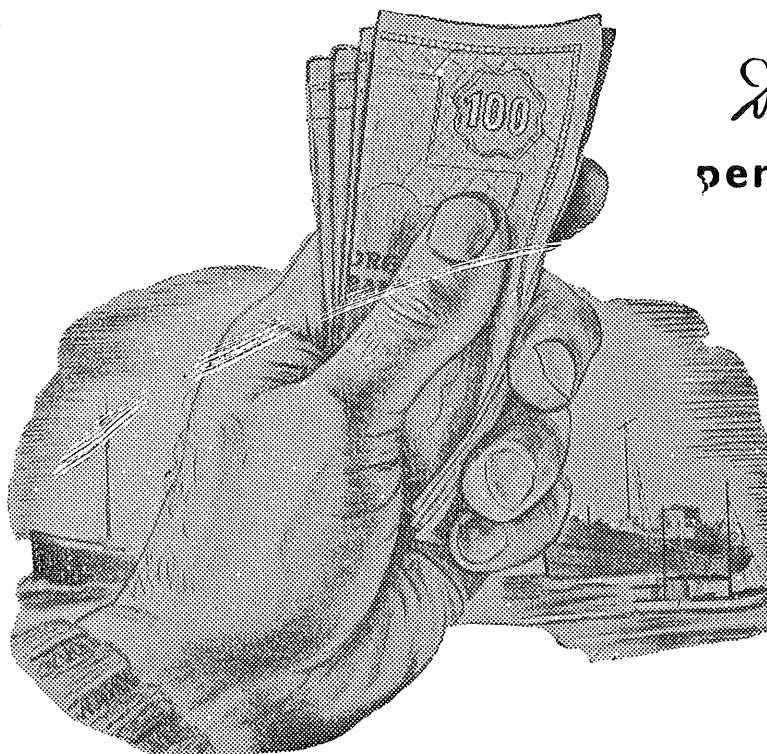
**Islands utførsel av sjøvareprodukter
årene 1948 og 49.**

	<i>Jan.—des. 1949:</i>		<i>Jan.—des. 1948:</i>		<i>Jan.—des. 1949:</i>		<i>Jan.—des. 1948:</i>	
	Mengde	Verdi	Mengde	Verdi	Mengde	Verdi	Mengde	Verdi
	tonn	1000 kr.	tonn	1000 kr.	tonn	1000 kr.	tonn	1000 kr.
<i>Tilvirket saltfisk:</i>								
I alt	270	952	1 506	4 127	» Holland	2 453	7 346	3 676 10 883
Til Brasil	171	572	277	997	» Italia	—	—	34 98
» Storbritannia	—	—	38	144	» Palestina	125	365	32 95
» Cuba	114	344	95	263	» Polen	500	1 307	— —
» Italia	11	36	1 095	2 720	» Spania	—	—	8 23
» Puerto Rico	—	—	1	3	» Sveits	247	1 088	86 370
					» Tsjekkoslovakia ..	2 977	8 965	5 223 15 493
					» Tyskland	6 856	20 594	— —
<i>Utvirket saltfisk:</i>								
I alt	15 668	30 365	13 309	24 169	<i>Fiskehermetikk:</i>			
Til U.S.A.	—	—	24	38	I alt	423	1 535	959 4 204
» Storbritannia	1 600	2 489	1 979	3 205	Til Arabia	—	—	— 2
» Danmark	158	319	315	385	» Australia	—	—	1 3
» Finnland	—	—	100	125	» Østerrike	—	—	37 225
» Hellas	4 991	9 495	6 091	11 592	» U.S.A.	224	688	90 388
» Eire	238	392	134	218	» Storbritannia	150	625	101 181
» Italia	4 071	9 268	4 046	7 785	» Danmark	10	81	— —
» Palestina	1	2	—	—	» Egypt	—	—	— 7
» Polen	—	—	260	337	» Finnland	—	—	12 75
» Portugal	3 555	6 542	—	—	» Færøyane	6	12	4 13
» Tanger	250	445	—	—	» Eire	—	—	38 169
» Tsjekkoslovakia ..	—	—	50	62	» Italia	—	—	7 22
» Trieste	521	998	—	—	» Jugoslavia	—	—	69 281
» Tyskland	283	415	310	422	» Palestina	—	—	15 55
					» Polen	—	—	193 945
					» Puerto Rico	—	—	— 1
					» Tsjekkoslovakia ..	33	129	355 1 683
					» Ungarn	—	—	37 152
<i>Presset saltfisk:</i>								
I alt	—	—	173	364	<i>Fiskemel:</i>			
Til Hellas	—	—	52	101	I alt	6 392	7 265	5 489 5 965
» Italia	—	—	121	263	Til Storbritannia	—	—	150 161
<i>Saltet fisk i tonner:</i>					» Belgia	150	156	— —
I alt	29	54	404	840	» Finnland	—	—	1 500 1 658
Til U.S.A.	2	3	—	—	» Holland	3 065	3 273	600 606
» Holland	21	43	404	840	» Palestina	1 215	1 486	1 989 2 179
» Italia	6	8	—	—	» Tsjekkoslovakia ..	1 962	2 350	1 260 1 361
<i>Saltete bukstrimler:</i>								
I alt	2 182	5 831	867	1 263	<i>Sildemel:</i>			
Til Hellas	—	—	1	2	I alt	559	546	34 118 35 409
» Italia	2 182	5 831	866	1 261	Til U.S.A.	100	116	7 000 6 825
<i>Tørrfish:</i>					» Østerrike	—	—	1 000 1 103
I alt	4	22	6	14	» Belgia	—	—	100 98
Til U.S.A.	—	—	6	11	» Storbritannia	—	—	5 519 4 899
» Færøyene	—	—	—	» Danmark	—	—	5 728 5 624	
» Italia	4	22	—	—	» Finnland	—	—	250 277
<i>Istfish:</i>					» Frankrike	—	—	3 573 4 124
I alt	119 776	75 676	125 401	90 347	» Holland	345	290	6 365 6 477
Til Storbritannia	57 272	37 975	61 100	46 673	» Palestina	114	140	225 262
» Tyskland	62 504	37 701	64 301	43 674	» Tsjekkoslovakia ..	—	—	4 360 5 720
<i>Frossen fisk:</i>					<i>Sildolje:</i>			
I alt	36 197	95 195	22 240	63 635	I alt	7 099	16 922	28 336 74 313
Til Østerrike	998	2 947	—	—	Til Storbritannia	6 181	14 182	11 685 28 481
» U.S.A.	2 480	5 354	1 935	3 802	» Danmark	—	—	1 102 2 887
» Storbritannia	18 472	44 588	8 957	26 124	» Frankrike	—	—	1 181 3 830
» Finnland	10	31	—	—	» Holland	—	—	3 393 9 982
» Frankrike	1 079	2 610	2 289	6 747	» Norge	20	32	— =
					» Polen	500	1 573	— —

	Jan.—des. 1949:		Jan.—des. 1948:		Jan.—des. 1949		Jan.—des. 1948:	
	Mengde tonn	Verdi 1000 kr.	Mengde tonn	Verdi 1000 kr.	Mengde tonn	Verdi 1000 kr.	Mengde tonn	Verdi 1000 kr.
Til Tsjekkoslovakia ...	398	1 135	1 597	4 691				
» Russland	—	—	1.019	2 848				
» Tyskland	—	—	8 359	21 596				
<i>Tran:</i>					<i>Frosset rogn:</i>			
I alt	5 805	18 744	8 035	33 666	I alt	162	228	107
Til Australia	—	—	6	29	Til U.S.A.	1	1	143
» Østerrike	30	93	—	—	» Storbritannia	161	227	106
» U.S.A.	2 441	7 866	2 982	12 702	I alt	2 245	2 552	1 265
» Belgia	62	167	17	64	Til U.S.A.	8	22	4
» Bulgaria	—	—	90	394	» Storbritannia	—	—	9
» Canada	19	70	—	—	» Danmark	—	—	10
» Cuba	11	35	17	65	» Frankrike	876	898	464
- Danmark	265	854	575	1 778	» Sverige	1 359	1 626	430
» Egypt	21	66	—	—	» Tsjekkoslovakia ..	—	—	779
» Finnland	119	360	148	652	» Tyskland	2	6	822
» Frankrike	—	—	299	1 246	I alt	—	—	22
» Færøyene	1	3	2	8				
- Hellas	58	181	50	222	<i>Hvalolje:</i>			
» Holland	—	—	905	3 948	I alt	2 499	5 894	773
» Italia	10	31	141	623	Til Storbritannia	1 750	3 864	2 144
» Jugoslavia	10	31	—	—	» Danmark	295	832	—
» Kina	—	—	92	397	» Holland	454	1 198	650
» Libanon	80	250	—	—	<i>Hvallever:</i>			
» Norge	173	445	200	747	I alt	14	38	—
» Palestina	114	546	231	1 224	Til Danmark	14	38	—
» Peru	3	10	—	—	<i>Frosset hvalkjøtt:</i>			
» Polen	110	357	211	909	I alt	—	—	864
» Romania	—	—	100	430	Til Storbritannia	—	—	2 879
» Russland (Sovjet) .	—	—	754	3 198	» Sverige	—	—	640
» Sveits	—	—	73	259	» Norge	—	—	2 236
» Sverige	—	—	62	206	<i>Hvalmel:</i>			
» Tsjekkoslovakia ..	150	571	190	860	I alt	502	597	—
» Trieste	25	50	230	1 018	Til Palestina	315	340	—
» Ungarn	—	—	—	1	» Tsjekkoslovakia ..	187	257	—
» Tyskland	2 102	6 728	660	2 684	<i>Hækjerring-tran:</i>			
<i>Iset sild:</i>					I alt	13	38	—
I alt	—	—	2 937	1 149	Til U.S.A.	13	38	—
Til Storbritannia	—	—	1	—	<i>Garvete fisheskinn:</i>			
» Tyskland	—	—	2 936	1 149	I alt	1,4	134	—
<i>Frosset sild:</i>					Til Danmark	0,5	32	—
I alt	307	255	1 097	1 028	» Italia	0,1	9	—
Til Frankrike	—	—	593	460	» Sverige	0,8	93	—
» Færøyene	7	12	182	215	<i>Saltete fisheskinn:</i>			
» Norge	—	—	322	353	I alt	3,1	8	3
» Polen	280	243	—	—	Til Østerrike	0,2	—	17
<i>Salset sild:</i>					» U.S.A.	0,7	3	—
I alt	10 123	20 758	11 020	22 794	» Storbritannia	1,5	3	—
Til U.S.A.	1 360	3 527	1 016	2 459	» Danmark	0,7	2	—
» Danmark	1 960	3 706	1 104	2 170	I alt (isl. kr.)	283 610	369 768	—
» Finnland	2 954	7 059	2 030	5 015				
» Færøyene	—	—	16	29				
» Palestina	—	—	—	—				
» Polen	1 932	3 412	914	1 845				
» Sveits	2	4	—	—				
» Sverige	1 915	3 050	5 940	11 275				

NAVNET ESSO ER DANNET AV FORBOKSTAVENE I STANDARD OIL

*De står med
penger i neven*

og ønsker som folk
flest å få mest mulig igjen for dem.

S M Ø R E O L J E R

skuffer Dem ikke på
noe punkt — hverken i maskinen eller
i prisvegen.

A/S Østlandske PETROLEUMSCOMPAGNI
A/S VESTLANDSKA Petroleumscampagni

Litteratur.

- Biegler, Peter: Neue Wege in der Fischkonservierung. Fischwaren u. Feinkostind. 1950, 53—54.
- Cappelen, Per: Konkurranse om fiskerfagskole i Honningsvåg. Byggekunst 1950, nr. 2, s. 35.
- Castell, C. H.: Clean up and disinfection of salt fish plants and equipment. Prog.rep. Atlantic coast sta. 47 (1949), 10—12.
- Castell, C. H.: Why we are still troubled with red discolouration in salted fish. Prog.rep. Atlantic coast sta. 48 (1950), 8—9.
- Fougere, H.: Nomograph for drying calculations Prog.rep. Atlantic coast sta. 47 (1949), 8—9.
- Hansen, V.: Thunfischfang im Øresund. Fischwaid 5 (1950), 52—54.
- Homans, R. E. S.: The preparation of marinated herring. Progr.rep. Atlantic coast sta. 48 (1950), 12—14.
- Innstilling om en bedre kreditordning for fiskere. Fra den av Handelsdepartementet den 11. oktober 1937 oppnevnte komité. Stortingsforh. 1947, bind 3.
- Kontaktfrysing af fiskefileter og kjød. World fish trade, Febr. 1950, 29—31, 37.
- Lemieux, H. E.: Down trend in output of Argentina shark-liver oil. Can.fisherman, Febr. 1950, 36—37.
- Loebell, R.: Kunstfliegen-Paternoster und Makrelen. Fischwaid 5 (1950), 57.

Notevarp, Olav: Fisken som næringsmiddel IV. Sild. Tran. Folkehelsefor. tidsskr. 1950, nr. 1, 23—29.

Ny prosess — fryse-tørking — har lovende muligheter. Gjengitt etter en artikkel i »Food Packer« ved Sigmund Folkvord. Tidsskr. f. hermetikkind. 1950, 149 —50.

Steen, Bertil: Beräkning av trälens djupgående. Sv. västkustfisk. 1950, 75.

Nye publikasjoner fra Fiskeridirektoratet.

Wiborg, Kristian Fredrik: The food of cod (*Gadus callarias* L.) of the O-II-group from deep water in some fjords of northern Norway. With one appendix: *Oothrix borealis* n.sp., a bottomdwelling Copepod from northern Norway. Bergen 1949. (Fiskeridirektoratets skrifter, ser. Havundersøkelser, vol. 9, no. 8).

Havundersøkelser, vol. 9, no. 8).

Wiborg, Kristian Fredrik: Utbredelse og forekomst av fiskeeegg og fiskeyngel på kystbankene i Nord-Norge våren 1948 og våren 1949. Foreløpig beretning. Særttrykk av »Fiskets Gang«. (Fiskeridirektoratets småskrifter nr. 1, 1950).

Tabellariske oversikter over vintersildfiskets lønnsomhet 1947—1949 og tidligere undersøkelsesår. Bergen 1950. (Årsberetning vedk. Norges Fiskerier, 1949, nr. 6).

Toktet til Svalbardområdet og Grønland sommeren 1949.

Av Birger Rasmussen.

Forts. fra nr. 11, s. 120.

Fiskeriforholdene på Vest-Grønland sommeren 1949.

Fiskeriundersøkelsene på Vest-Grønland sommeren 1948 hadde vist at der var store fiskemengder til stede på dette felt. På bakgrunn av de resultater som ble oppnådd da, og på grunn av det forholdsvis dårlige Lofotfiske vinteren 1949, var interessen i Norge stor for å delta i fiske ved Vest-Grønland. I Norge var dannet et selskap, nemlig A/L Utrustning i Ålesund, som skulle være fiskerne behjelplig med å skaffe salt,

kene. Fiskeforsøkene i fjor hadde vist at fisken på denne tid gjerne gikk i stimer oppe i sjøen slik at der kunne fiskes godt på 8—10 favner. Mange av fartøyene i år hadde for denne eventualitet utstyrt seg med snurpenot eller den såkalte »atomtrål« for å kunne ta fisken når den lettet. Men forholdene artet seg litt annerledes i år. Fisken lettet seg ikke i noen videre utstrekning fra bunnen og kun ved enkelte anledninger ble der observert stimer av torsk i overflaten.

Travelhet i Asgrikohavn, med lossing av fisk, vannfylling og bunkring. Foto B. Rasmussen.

agn og olje til driften på Grønland. Interesserte i Nord-Norge hadde dannet et eget lag, A/L Havfiske Vest-Grønland, som var tilsluttet andelslaget i Ålesund. I alt deltok ca. 30 norske fartøyer i fisket der borte, med omrent et like antall fra Nord-Norge og Sør-Norge. Båtene hadde sin hovedbasis i Færingsehavn, hvor også redningsskøyten »J. M. Johansen« var stasjonert. Dette fartøy hadde assistert de nord-norske båter under overreisen fra Tromsø til Færingsehavn, og lå under fisket i stadig beredskap i Færingsehavn klar til å yte assistanse.

Fisket ved Vest-Grønland tok til i slutten av mai, og det viste seg at det var store fiskemengder til stede ute på bankkanten. Fisket foregikk til å begynne med vanlig fra dybder mellom 100—150 favner, og fangstene i den første tid var usedvanlig gode, med gjennomsnittsfangster av ca. 1000—1200 fisk på stubben (2500 krok). Fisken ble flekket og saltet ombord på fartøyene og senere levert til fraktefartøyer som lå som avtakere i Færingsehavn. I midten av juli måned begynte fisket å avta på de vanlige dybder, og fisken søkte opp mot grunnere vann på ban-

Fiskerne som hadde pelagiske notredskaper med hadde liten lyst til å söke i lengre tid etter fisk oppe i sjøen og således tape sin vanlige fortjeneste som de hadde på linefisket, men enkelte båter forsøkte dog sine notredskaper. Et fartøy beretter den 1. august at det var masse fugl og åte på feltet, og torsken tok gladelig på jukse på 10 favners dyp. Men da snurpenoten ble satt ble det liten fangst. Der ble gjort flere kast, hvor fangsten var ca. 1 håv full hver gang og derfor ikke lønnsomt. Torsken stod sjeldent så tett oppe i sjøen at den ble registrert av ekkoloddet.

Et fartøy fra Bodø (»Vesper«) hadde også forsøkt sin snurpenot. Lørdag 16. juli registrerte dette fartøy fisk på ekkoloddet fra 5 til 15 favner. Dybden til bunn var 50 favner. Noten ble satt, men under snurpingen ble det en sterkt påstand på snurpeninen og noten revnet i en lengde av 80 favner. De fleste ombord mente at noten revnet på grunn av fisketyngden.

Et par norske fartøy forsøkte også »atomtrålen«. Ett av dem (»Sibaldi« av Bergen) meldte at de hadde øvet seg med 3 trekk hvor utsbyttet ble henholdsvis

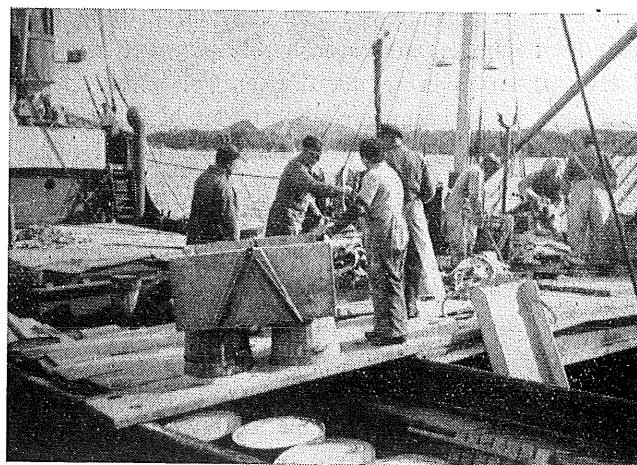
1—2—10 torsk. I siste trekk var trålen i bunnen på en skolt på 12 favner, hvor der sannsynligvis har stått en del fisk.

Da torsken forsvandt fra de større dybder ute på bankkanten, gjorde færøyingerne bra fangster med line og håndsnøre både på grunnsbankene og utfor kysten kloss i land inne i skjærgården. I siste uke av juli regnet de med å ha en gjennomsnittsfangst av 150 tusen stk. fisk pr. båt. For øvrig har færøyingerne i år hatt sitt aller største utbytte av grønlandsfisket siden de begynte der borte.

Våre undersøkelser i slutten av juli og første dager av august viste at det var særlige hydrografiske forhold som gjorde seg gjeldende på Vest-Grønland i dette tidsrom. På bankene sørnenfor Store Hellefiskbank hadde den kalde østgrønlandske polarstrøm en forholdsvis stor mektighet. Det kalde arktiske vann strøk langs ytterkanten av bankene under 40 favners kvoten nedover til ca. 100—130 favner. — Det var naturlig å vente at fisken ville sky dette kalde vann, og enten søke dypere ned eller grunnere opp på banken. Våre fiskeforsøk viste at fisken i stor utstrekning søkte opp på grunnsbanken hvor den beitet på bunnen. Karakteristisk for dette var et fiskeforsøk på sørkanten av Store Hellefiskbank. På 40 favners dyp var temperaturen her ca. $2,7^{\circ}$ S., mens den på 65 favner var $0,83^{\circ}$ C. Her ble satt en linestubb på 2300 krok. På den grunneste del av linen var der bra med fisk, mens det på den part som stod dypest var liten fangst foruten at fisken der var mager og stygg. Det så ut til at fisken ikke opholdt seg synderlig i vann under 1° C. Andre forsøk viste at vi kunne gjøre bra fangster på grunnsbanken mellom 20 og 40 favners dyp. Vi hadde nemlig her fangster på 6—700 fisk pr. setning (2300 krok), mens andre norske linefartøyer, som gjerne holdt seg ute på bankkanten, på samme tid oppnådde fangster på omkring 300 fisk på stubben. Fisken på grunnsbanken var gjennomgående mindre av størrelse men ellers av jevn bedre kvalitet enn den som vi fikk på dypere vann.

Da linefisket etter torsk begynte å bli mislig i midten av juli var det flere båter som rustet seg til kveitefisket. De fisket dels på dypt vann utfor bankene langs Vest-Grønland, og dels drog de over på den andre siden av Davis-stredet like ned til Hudsonstredet for å forsøke seg der. Mange av disse fartøyer kunne levere ganske bra fangster til fryseriskippet »Kolåstind« som lå i Færingshavn.

Under vårt opphold på Vest-Grønland ble fartøyene stadig holdt a jour med de resultater vi oppnådde både når det gjaldt fiske og målinger av bunntemperaturer. Det ble fra flere hold uttrykt ønske om at forsøksfiske neste år burde drives allerede fra seson-

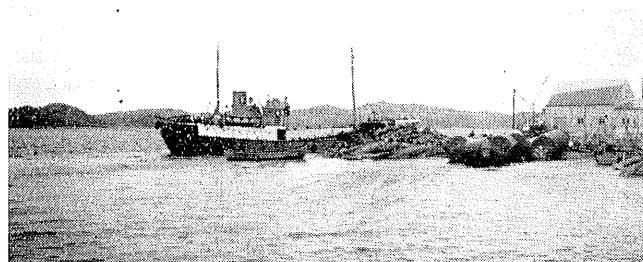
Fisken innveies og vrakes på lastebåtene i Asgrikohavn for forsendelse til Norge. Foto B. Rasmussen.

gens begynnelse så at en kunne følge fiskens bevegelse hele tiden. Fiskefartøyene selv tør ta liten sjanse på å oppsøke nye og uprøvde områder under den intense konkurransen som hersker mellom de individuelle linefartøyene.

Fisket i 1949 har anslagsvis gitt et utbytte av ca. 6500 tonn saltet torsk, hvilket må sies å være et stort kvantum tatt av bare 30 fiskefartøy. All saltfisk levert til A/L Utrustning er blitt fraktet i Ålesund. Slik som nordmennene har anlagt driften der borte i år skulle forholdene ligge vel til rette for en utvidet drift i framtiden. Dette skyldes i aller høyeste grad det arbeid som A/L Utrustning og A/S Asgriko har nedlagt for å utbygge fiskeristasjonen i Færingshavn.

Fiskeristasjonen i Asgrikohavn.

For å utnytte fiskerikommune ved Grønland var der i Norge dannet et andelsselskap A/L Utrustning, Ålesund. Det var også dannet et selskap i Tromsø, nemlig A/L Havfiske Vest-Grønland, som skulle samarbeide på like fot med A/L Utrustning, Ålesund. Mesteparten av de fartøyene som fisket ved Vest-Grønland i år var kontraktmessig forpliktet til å leve

En av de store linебåtene fyller vann i Asgrikohavn.
Foto B. Rasmussen.

sin fangst til den stasjon som A/L Utrustning sammen med danske interesser hadde planlagt bygget i Færingsehavn. Der deltok dog en del båter i fisket som ikke på forhånd var tilsluttet andelslaget. Fartøyene reiste både fra Vestlandet og Nord-Norge i de siste dager av mai. Samtidig gikk der over lastebåter fra Ålesund med de nødvendige materialer til stasjonen.

Ved lastebåtenes ankomst til det gamle Færingsehavn fant man at denne havn ble for trang for de store båter. Ekspedisjonslederen, herr Mogstad, sammen med kaptein Blindheim på moderskipet »Kolåstind« og havnekontrollør Møller i Færingsehavn så seg om etter en passelig havn, og en slik ble funnet i fjorden Kangerdlusuorsook like innenfor Færingsehavn. Som nevnt foran ble denne nye havn senere kalt »Asgrikohavn».

Da vi kom dit i juli måned hadde nordmennene sammen med de danske medlemmer av andelslaget utført et imponerende arbeid i denne havn. Inntrykket var med en gang at her var liv og virksomhet. På havnen lå m/s »Kolåstind« som var fiskernes hoveddepotskip. Bestyreren for ekspedisjonen, herr Mogstad, sammen med kaptein Blindheim, bodde ombord på fartøyet. »Kolåstind« fungerte som fastliggende bunkringsstasjon, proviantlager med kjøleanlegg og postkontor. Av lastebåter — prektige lysegrå fraktefartøyer på 5—600 tonn — lå der en hel del da vi kom inn. Bl. a. kan nevnes m/s »Lita«, »Cleveland«, »Stavssund« og »Hilton«. Et større fartøy på 1000 tonn m/s »Velox« lå inne full-lastet med agnsild i sine fryserom. Disse fartøyene kom over fra Norge med salt, agnsild, proviant og utstyr til fiskeflåtens drift og tok med seg tilbake igjen full last av saltfisk. Dette arrangement synes å arbeide knirkefritt.

En oljetank, m/t »Paust« var chartet av nordmennene sammen med danskene. Denne tankbåt hadde til oppgave å føre olje til koloniene på Vest-Grønland fra Julianehåp i sør til Holsteinborg i nord, og den bunkret også opp »Kolåstind« i Asgrikohavn. Dette arrangement synes å fungere ganske bra.

Når de norske fiskefartøyer kom inn fra bankene gikk de med en gang til siden av en av lastebåtene, og her kunne de så begynne å losse sin fangst av saltfisk. I begynnelsen av sesongen hadde der riktignok vært en del ventetid før fiskebåtene hadde kunnet leve sin fisk hvilket hadde skapt en forbigående misnøye. Årsaken var at det hadde vært vanskelig å få utlosset fraktefartøyene så hurtig som det var ønskelig. Fisken ble innveiet ombord i fraktebåten, og det var en vraker til stede under hele innveieningen. I tilfelle der oppsto strid om dørslag eller vrakprosent fungerte den offentlige overvraker, herr Fiskestrand,

som avgjørende instans. Den fisk som ble innbrakt var gjennomgående pent behandlet. Fiskefartøyene var blitt pålagt å ha de vanlige vaskekasser ombord med rister hvor vannet kunne renne av fisken. — Etter å ha levert fisken gikk fiskefartøyene bort til andre skip og fikk ombord salt og agnsild mot kvittering. Til slutt gikk de til »Kolåstind« hvor de fikk slange direkte ombord for påfylling av solarolje.

Et meget vanskelig problem i slike fjerne farvann er spørsmålet om vannfylling. I det gamle Færingsehavn hvor færøyske fiskere har hatt sin basis har fiskerne hittil vært nødsaget til å hente vann i tønner i land og siden øse vannet ned på tankene ombord. I den nye havn var spørsmålet om vannfylling løst på en meget tilfredsstillende måte. Like i nærheten av havnen fins der flere små vann samt en liten elv som renner forbi stasjonen. Fra en liten demning i elven var der lagt vannledninger nedover til stranden. Like i nærheten av kaien hvor båtene lå til var der innkoblet en elektrisk pumpe som ga vannet et godt trykk. Fiskefartøyene kunne bare legge inn til fjellveggen, få slange ombord og fylle vann direkte på tanken. Her kunne båtene fylle sine vanntanker på et par timers tid mens det i det gamle Færingsehavn ville ta minst et par dager å gjøre det samme. Dette har selvsagt meget å bety for flåtens effektivitet i den forholdsvis korte sesong på Vest-Grønland.

Selv havnen hvor nordmennene har tilhold synes å være ideell. Over hele fjorden kan der ankres på 30—35 favner med god holdebunn og ingen dønning utefra havet når inn i havnen. Der hvor stasjonshusene ligger og hvor vannfyllingen foregår kan store lastebåter legge direkte til fjellveggen.

Det arbeid som var utført i løpet av et par måneder tid var imponerende. Inne på stranden er bygget opp provisorisk kai med elektrisk heisekran. Planen er å bygge bedre og mer permanente kaier neste år. Tangbeltet i flomålet og det hvite rurbelte tyder på at det var lite isskuring her inne i havnen når isen gikk opp om våren. Mulighetene for at en kai ville stå uten å bli tatt av isen skulle således være til stede.

Like innenfor den provisoriske kai ligger trandamperiet og tranlageret og i flukt med dette et maskinverksted med moderne dreiebenk og sveiseapparater. Disse bygningene ble reist på kort tid i juni måned. Maskinverkstedet har vist seg å være til den største nytte. I sommerens løp inntraff en bra del havarier og maskinskader både på fraktebåter og fiskefartøyer, og verkstedet har hatt fullt opp å gjøre hele sommeren. På verkstedet var der både danske og norske arbeidere.

Et stikkje ovenfor verkstedsbygningen er bygget et større hus på 3 etasjer. Dette hus var laget i

Norge, tatt fra hverandre, fraktet til Grønland og satt opp her i Færingsehavn. Reisningen av huset her hadde tatt 14 dager med 5 mann i arbeid. I husets første etasje ligger butikken og lageret av skipsproviant som bestyrer av den danske fraksjonen av A/L Utrustning. Denne danske del av foretagendet kaller seg »Asgriko« (A/S Grønlands Industri og Handels Kompagni, Færingsehavn). Bestyrer for butikk og proviant er herr Jørgensen (dansk) som har to danske assistenter. I husets 2 øverste etasjer er innredet heboelsesrom og messe for verkstedsfolkene, bygningsarbeiderne og butikkbetjeningen, i alt ca. 20 mann. Der var innlagt elektrisk lys over alt, og den elektriske kraft ble produsert av et diesellaggregat på 20 kw. Et større aggregat, som skulle skaffe kraft til hele stasjonen, var under montering.

I år fungerte m/s »Kolåstind«, som bunkringsstasjon for fartøyene. Dette gikk meget bra. Men bunkringen vil bli ytterligere lettet neste år idet der blir oppsatt oljetanker i land. I midten av august måned var påbegynt monteringen av 8 mindre oljetanker. Disse ville bli fylt før moderskipet forlot Færingsehavn i høst slik at fiskefartøyene som drev utover i september—oktober kunne gå inn å bunkre for hjemtur.

En av de vanskeligheter som meldte seg i år var spørsmålet om å skaffe is til bevaring av agnsild og fersk kveite ombord i fiskefartøyene. I løpet av de første måneder fant fartøyene en liten bre i nærheten av stasjonen hvor de tok ombord sne for kjøling av agnsilden. Men da denne sneskavlen tok slutt måtte de finne seg noe drivis til å hakke opp. Dette var en tungvint og tidsdende affære. A/L Utrustning såkte i år å finne en løsning på is-spørsmålet, men det lyktes ikke. Spørsmålet om å ha et fartøy som kunne levere knust is vil dog sannsynligvis bli tatt opp igjen i forbindelse med ekspedisjonen neste år.

Andre nasjoner fiske på Vest-Grønland. Trålfiske.

Sommeren 1949 var der flere andre nasjoner uten Norge og Færøyane som hadde fiskeriekspedisjoner til feltene ved Vest-Grønland.

Fra Island ble utsendt to ekspedisjoner. — Den ene av disse bestod av en islandsk damper på ca. 6—700 tonn som lå oppankret i samme fjord som nordmennene hadde sin base. Tilsluttet denne dampen var 6 ganske små fiskekuttere som gikk ut fra havnen om morgenen, fisket forholdsvis nær land og kom inn om kvelden og leverte fangsten. På moderskipet var der 12 kvinnelige flekkere og saltere. Til midten av august hadde denne ekspedisjonen hatt mindre utbytte. I det gamle Færingsehavn lå et annet islandsk damp-

skip med 4 fiskekuttere som drev fiske ute på bankene. — På bankene traff vi spanske og portugisiske moderskip som lå for anker. Det var store 3- og 4-mastrete fartøyer. Fisket ble drevet med 30—40 doryer fra hvert skip med en mann i hver dory. Doryene var spredt over et ganske stort område omkring moderskipet. Doryene fisket med småline. På store Hellefiskebank observerte vi 1. august tre slike moderskip med doryer.

Trålfiske ble forsøkt på bankene ved Vest-Grønland sommeren 1949 av forskjellige nasjoner. Den 12. august var der i alt 17 trålere som drev fiske der borte, nemlig 9 engelske, 4 franske og 4 spanske fartøyer.

De fleste trålere fisket på Store Hellefiskbank. Fangsten var 2—4 sekker torsk pr. 1½ times trekik. De fleste båter fisket jevnt 3000 kits (ca. 190 tonn) med torsk på 9 dager og de hadde da last. Trålere hadde også fisket på Lille Hellefiskbank, og på Fiskenesbank som ligger sør for Færingsehavn.

Også en islandsk tråler fisket ved Vest-Grønland i år. Dieseltråleren »Jon Thorlaksson« begynte fiske på Lille Hellefiskbank 13. august. Etter å ha fisket her 3 dager drog den til Fyllas bank som ligger utfor Færingsehavn. Fisket her var rikt, og fartøyet hadde full fangst allerede 22. august. Fangsten ble 4524 kits (ca. 290 tonn) ferskfisk som ble solgt i England for ca. 11 tusen pund sterling.

Med det resultatet trålerne hadde i år kan en vel vente at driften vil bli utvidet neste år. Trålfisket drives helst fra midten av juli måned og utover i august i tidsrommet, da fisken trekker opp på grunnen. Trålfisket kan i denne tid foregå på 20—40 favner vann. Bankenes grunnplatåer er ganske jevne og flate, og trålerne resultatet i år viser at bunnens beskaffenhet tillater tråling.

De usedvanlige isforhold sommeren 1949.

Sommeren 1949 er karakterisert ved de usedvanlige isforhold som særlig gjorde seg gjeldende langs Grønlands kyster.

Ved Spitsbergen må isforholdene i år karakteriseres som bedre enn i fjor. Sommeren 1948 fant vi bankene ved Spitsbergen fullstendig blokert av is i juni måned. I begynnelsen av juni 1949 lå isbakken 40—50 mil sør av Sørkap og strakte seg i samme avstand fra land nordover til utfor Isfjorden. Nordenfor var det isfritt. Våre undersøkelser viste at forholdsvis varmt Atlanterhavs-vann hadde trengt langt nordover langs kysten. I midten av juni var vi

Forts. s. 140.

Forts. fra s. 137.

på 80° n. br. nord av Norskeøyane uten å se is. På dette tidspunkt var der atskillige småhvalfangere i disse farvann. De rapporterte at de hadde vært så langt nord som til 81° n. br. uten å treffe is. Ismassene der nord synes således å ha brutt opp på tidlig tidspunkt og over et stort område. Den is som forekom utfør den sørlige del av Spitsbergen kommer med strømmen fra Østhavet og vil vanlig smelte opp og forsvinne i løpet av juli måned.

I motsetning til Spitsbergen hadde grønlandsisen en usedvanlig mektighet hele sommeren. I første dager av juli tok vi et hydrografisk snitt fra Jan Mayen mot Langenes på Island. Det var rolig vær, men tett tåke så isen ikke kunne observeres med blotte øye, men sjøens melkeaktige utseende og den lave lufttemperatur tydet på at iskanten ikke var langt borte. Temperaturen i sjøen under 75—100 meter var negativ.

Midt i juli rapporterte norske selfangere som lå i Danmarksstredet at pakkisen strakte seg 100 mil av land. Isen var usedvanlig svær og arbeidsforholdene umulige. Klappmysfangsten i Stredet hadde slått feil av denne grunn, og også håkjerringfisket ble umulig gjort. Fartøyene hadde endog vanskelig nok med å skaffe seg selspekk til agn på håkjerringlinene. Samtidig rapporterte sildefiskere utfør Nord-Island at det hadde vært en del drivis også der. Kanten på isbakken lå ca. 60 nautiske mil av Kapp Kögur på Island.

Utfør Kapp Farvel — sørspissen av Grønland — strakte isen seg usedvanlig langt sørover da vi passerte her den 15.—16. juli. Iskanten lå i tunger ca. 80—100 mil av land, og flere fiskefartøyene hadde her hatt vanskeligheter da det var lett å kjøre seg inn i isbukt i den tette tåke som hersket her en stor del av sommeren.

I selve Davis-stredet lå drivisen utfør Julianehåpdistriktet i et belte som strakte seg 50—60 mil av land. Drivisen lå som en kompakt masse nordover til Danasbanke, og enkelte strimler kunne sees utfør kysten ennå lengre nord.

I vanlige år skulle drivisen forsvinne helt fra Vest-Grønland i juli måned, og i august—september skulle også Sydøst-Grønland være fri for isbakken. Men ikke slik i år. I midten av august fant vi at isbakken ennå fylte bukten ved Julianehåp hvor den lå ca. 40 nautiske mil av land. I siste halvdel av juli hadde den norske tankbåt »Paust« klart å komme inn til Julianehåp i landråken. Men så drev isbakken til land igjen så tankbåten ble innesperret i havnen. Den slapp ikke ut før 8. august etter å ha vært innesperret i henimot 3 uker. I mellomtiden var bunkersituasjonen blitt ganske akutt i Færingehavn, hvor »Kolastind«

gjorde seg klar til å gå til den amerikanske base i Grønnedalen for å hente olje til fiskeflåten, men dette ble ikke nødvendig da »Paust« slapp ut av isen til slutt.

Også utfør Kapp Farvel lå isbakken hele sommeren. Den 16. august lå isen som et belte 30—40 mil av land, og nordover langs kysten av Sørøst-Grønland hadde isbeltet en lignende utstrekning. Utfør Nordøst-Grønland var også isforholdene usedvanlig vanskelig. Norske og danske ekspedisjonsfartøy som lå ved Claveringøya på 74° n. br. den 15. september hadde vanskeligheter med å komme seg ut av isbakken som strakte seg 70 nautiske mil av land. De rapporterte at isen var usedvanlig svær og tung å forsere.

Det kan være mange samvirkende faktorer av meteorologisk og hydrografisk art som har vært årsaken til de usedvanlige isforhold ved Grønland i år. Jeg skal kun peke på et fenomen som sannsynligvis har vært en medvirkende årsak.

Våre hydrografiske observasjoner i juni måned viste at forholdsvis varmt Atlanterhavs-vann hadde trengt frem med stor mektighet i Østhavet og nordover langs Spitsbergen. Det er sannsynlig at dette varme vann i vårens og sommers løp har trengt stadig lenger mot nord og har medvirket til å løsne ismassene i polarbassenget i større utstrekning enn vanlig. Det var ikke bare den is som var frosset sist vinter som løsnet, men også områder hvor isen hadde ligget i to år ble berørt. Disse oppbrudte ismasser er da som vanlig drevet vestover mot Nord-Grønland, og ført videre sørover langs Grønlands kyst av den Øst-grønlandske polarstrøm.

Ilandbrakt fisk til Måløy og omegn i tiden 1. januar — 11. mars 1950.

Fiskesort	Mengde	Anvendelse		
		Iset	Saltet	Hermetikk
Torsk	76	76	—	—
Sei	107	107	—	—
Lange	20	20	—	—
Brosme	25	25	—	—
Hyse	41	41	—	—
Kveite	—	—	—	—
Gullflyndre	—	—	—	—
Skate	2	2	—	—
Annен fisk	—	—	—	—
Håbrand	—	—	—	—
Pigghå	2 797	2 797	—	—
Hummer	—	—	—	—
Reker	—	—	—	—
Krabbe	—	—	—	—
I alt	3 068	3 068	—	—